

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	5
VORWORT.....	6
ABSTRACT	7
TEŞEKKÜR.....	9
İÇİNDEKİLER	11
KISALTMALAR	17

GİRİŞ

KONUNUN TAKDİMİ, ÖNEMİ, SINIRLANDIRILMASI, TARİHİ GELİŞİMİ, İLGİLİ MEVZUAT VE KARŞILAŞTIRMALI HUKUKTAKİ YERİ

§ 1. KONUNUN TAKDİMİ, ÖNEMİ VE SINIRLANDIRILMASI	19
I. KONUNUN TAKDİMİ.....	19
II. KONUNUN ÖNEMİ	20
III. KONUNUN SINIRLANDIRILMASI.....	21
§ 2. TARİHİ GELİŞİMİ VE İLGİLİ MEVZUAT	23
I. TARİHİ GELİŞİMİ	23
II. İLGİLİ MEVZUAT	25
§ 3. KARŞILAŞTIRMALI HUKUKTAKİ YERİ	28
I. ULUSLARARASI ANLAŞMALAR.....	28
II. AVRUPA BİRLİĞİ HUKUKU	29
III. İSVİÇRE HUKUKU.....	31
IV. ALMAN HUKUKU	33
V. AVUSTURYA HUKUKU	35
VI. AMERİKAN VE ANGLO-SAKSON HUKUKU	36
A. AMERİKAN HUKUKU.....	37
B. ANGLO SAKSON HUKUKU.....	39

BİRİNCİ BÖLÜM

OTEL KONTENJAN SÖZLEŞMESİNİN TANIMI, UNSURLARI, ÖZELLİKLERİ, HUKUKÎ NİTELİĞİ, TÜRLERİ VE BENZER SÖZLEŞMELERLE KARŞILAŞTIRILMASI

§ 4. TANIMI, UNSURLARI VE ÖZELLİKLERİ.....	41
I. TANIMI	41
II. UNSURLARI	44

A. TARAFLARI	44
1. KONAKLATAN (OTELCi)	44
2. KONAKLATTIRAN (SEYAHAT ACENTESİ VE TUR OPERATÖRÜ)	46
3. OTEL KONTENJAN SÖZLEŞMESİNİN TARAFI OLMAYAN ÜÇÜNCÜ KİŞİ KONUMUNDAKİ KONAKLAYAN (MÜŞTERİ).....	49
B. ANLAŞMA.....	50
1. ÖNERİ (REZERVASYON TALEBİ)	52
2. KABUL (KONFİRMASYON VE OTELCİNİN ÖN ÖDEME TALEBİ).....	54
3. İRADE BEYANLARININ BİRBİRİNE UYGUNLUĞU VE İRADE BOZUKLUĞU.....	56
4. ŞEKİL.....	57
5. SÖZLEŞMENİN GENEL İŞLEM KOŞULLARIYLA KURULMASI.....	59
III. ÖZELLİKLERİ	62
A. BORÇ SÖZLEŞMESİ OLMASI	62
B. TÜKETİCİ İŞLEMİ OLMAMASI / TİCARİ İŞ OLMASI.....	63
C. ELEKTRONİK TİCARET SÖZLEŞMESİ OLABİLMESİ	65
D. TAM İKİ TARAFBA BORÇ YÜKLEYEN SÖZLEŞME OLMASI.....	66
E. KARŞILIKLI BİR SÖZLEŞME OLMASI	66
F. RIZAÎ BİR SÖZLEŞME OLMASI.....	67
G. SÜREKLİ EDİMLİ BİR SÖZLEŞME OLMASI	67
§ 5. HUKUKİ NİTELİĞİ	69
I. GENEL OLARAK	69
II. OTEL KONTENJAN SÖZLEŞMESİNİN İSİMSİZ SÖZLEŞMELER İÇİNDEKİ YERİNİ AÇIKLAYAN GÖRÜŞLER.....	69
A. GENEL OLARAK İSİMSİZ SÖZLEŞME TEORİSİ	69
B. İSİMSİZ SÖZLEŞMELERİN SINIFLANDIRILMASI VE OTEL KONTENJAN SÖZLEŞMESİNİN BUNLAR İÇİNDEKİ YERİ	71
III. ÇERÇEVE SÖZLEŞME GÖRÜŞÜ	74
IV. ÖN SÖZLEŞME GÖRÜŞÜ	76
V. ÜÇÜNCÜ KİŞİ YARARINA SÖZLEŞME GÖRÜŞÜ.....	80
VI. KANAATİMİZ.....	81
§ 6. TÜRLERİ VE BENZER SÖZLEŞMELERLE KARŞILAŞTIRILMASI.....	85
I. TÜRLERİ	85
A. GARANTİSİZ OTEL KONTENJAN SÖZLEŞMESİ.....	85
B. OPSİYON SÖZLEŞMESİ	86
C. GARANTİLİ OTEL KONTENJAN SÖZLEŞMESİ.....	87
II. BENZER SÖZLEŞMELERLE KARŞILAŞTIRILMASI	90

A. DIĞER OTEL SÖZLEŞMELERİ.....	90
B. PAKET TUR SÖZLEŞMESİ.....	94
C. ACENTELİK SÖZLEŞMESİ.....	95
D. KOMİSYON SÖZLEŞMESİ.....	97
E. SİMSARLIK SÖZLEŞMESİ.....	98
F. VEKÂLET SÖZLEŞMESİ.....	99
G. KİRA SÖZLEŞMESİ.....	101
H. TEK SATICILIK SÖZLEŞMESİ.....	103

İKİNCİ BÖLÜM

OTEL KONTENJAN SÖZLEŞMESİNDE TARAFLARIN HAK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ, SÖZLEŞMEDEN DOĞAN YÜKÜMLÜLÜKLERİN İHLALİ VE SONUÇLARI

§ 7. TARAFLARIN HAK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ.....	105
I. GENEL OLARAK.....	105
II. KONAKLATANIN (OTELİN) YÜKÜMLÜLÜKLERİ.....	111
A. ODA TAHSİS ETME VE TAHSİS SÜRESİNCE OTELİ KONTENJAN (TAHSİS) AMACINA UYGUN BULUNDURMA YÜKÜMLÜLÜĞÜ.....	111
B. KONAKLAMA HİZMETİ VE BUNA BAĞLI EK HİZMETLERİ SAĞLAMA YÜKÜMLÜLÜĞÜ.....	113
1. GENEL OLARAK.....	113
2. KONAKLAMA HİZMETİ VE EK HİZMET KAVRAMLARI.....	114
C. KOMİSYON VEYA SATIŞ KÂRI ÖDEME YÜKÜMLÜLÜĞÜ.....	119
D. HİZMETTE EŞİT DAVRANMA VE MÜŞTERİ MEMNUNİYETİNİ SAĞLAMA YÜKÜMLÜLÜĞÜ.....	121
E. FATURA DÜZENLEME YÜKÜMLÜLÜĞÜ.....	122
F. DÜRÜSTLÜK KURALINA UYGUN DAVRANMA YÜKÜMLÜLÜĞÜ.....	123
G. BİLGİ VERME YÜKÜMLÜLÜĞÜ.....	126
H. KONAKLAYANI KORUMA YÜKÜMLÜLÜĞÜ.....	129
I. KONAKLAYANIN KİŞİSEL VERİLERİNİN KORUNMASI YÜKÜMLÜLÜĞÜ.....	131
III. KONAKLATTIRANIN (ACENTENİN) YÜKÜMLÜLÜKLERİ.....	133
A. KONAKLAMA BEDELİNİ ÖDEME YÜKÜMLÜLÜĞÜ.....	134
1. BEDELİN KAPSAMI.....	134
2. VADE.....	136
B. OTELİN FİYAT TUTARLILIĞINI KORUMA YÜKÜMLÜLÜĞÜ.....	136
C. REKLAM, TANITIM VE MÜŞTERİYİ ARTIRMAK İÇİN ÇABA GÖSTERME YÜKÜMLÜLÜĞÜ.....	137

D. DÜRÜSTLÜK KURALINA UYGUN DAVRANMA YÜKÜMLÜLÜĞÜ	138
E. BİLGİ VERME YÜKÜMLÜLÜĞÜ	139
§ 8. SÖZLEŞMEDEN DOĞAN YÜKÜMLÜLÜKLERİN İHLALİ VE SONUÇLARI	141
I. SÖZLEŞMEDEN DOĞAN YÜKÜMLÜLÜKLERİN İHLALİ	141
A. GENEL OLARAK	141
B. KONAKLAMANIN GERÇEKLEŞMEMESİ	143
1. KONAKLAMA EDİMİ BAKIMINDAN VADENİN NİTELİĞİ VE ETKİSİ	143
2. SÖZLEŞMENİN GARANTİLİ OLMASININ ETKİSİ	145
3. KONAKLAMANIN REZERVASYON İPTALİ VE GELMEME (NO- SHOW) HALİ NEDENİYLE GERÇEKLEŞMEMESİ	146
a. Genel Olarak	146
b. İptal Hakkının Hukukî Niteliği	148
c. İptale İlişkin Süreler	150
d. İptal Bildiriminde Şekil	152
4. KONAKLAMANIN MÜCBİR SEBEP (BEKLENMEYEN HAL) NEDENİYLE GERÇEKLEŞMEMESİ	152
5. KONAKLAMANIN İMKÂNSIZ HALE GELMESİ	154
C. KONAKLAMANIN AYIPLI ŞEKİLDE GERÇEKLEŞMESİ	157
D. KONAKLAMADA İFA İKAMESİ KULLANILMASI VE ALİUD İFA	159
E. SÖZLEŞMEDEN DOĞAN PARA BORÇLARININ İHLALİ	162
1. GENEL OLARAK	162
2. TEMERRÜT FAİZİ ÖDENMESİ	164
3. AŞKIN (MUNZAM) ZARARIN TAZMİNİ	166
F. KISMÎ İFADA BULUNULMASI	167
F. YAN YÜKÜMLÜLÜKLERİN İHLALİ	169
II. SÖZLEŞMEDEN DOĞAN YÜKÜMLÜLÜKLERİN İHLALİNİN SONUÇLARI	171
A. GENEL SONUÇLAR	171
B. ÖZEL SONUÇLAR	180

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

OTEL KONTENJAN SÖZLEŞMESİNDE ÖZEL DURUMLAR, SÖZLEŞMENİN SONA ERMESİ VE ZAMANAŞIMI, USULE İLİŞKİN HÜKÜMLER

§ 9. OTEL KONTENJAN SÖZLEŞMESİNDE ÖZEL DURUMLAR	185
I. EDİMİN İFA YARDIMCISI MARİFETİYLE YERİNE GETİRİLMESİ	185
II. SORUMSUZLUK ANLAŞMALARI VE TEK TARAFLI SORUMSUZLUK BEYANLARI	186

III. SÖZLEŞMEDE CEZA KOŞULUNA YER VERİLMESİ.....	189
IV. SÖZLEŞMENİN UYARLANMASI	195
V. SÖZLEŞMEDE TARAF DEĞİŞİKLİĞİNE SEBEBİYET VEREN HUKUKÎ İŞLEMLER.....	200
A. ALACAĞIN DEVRİ	200
B. BORCUN ÜSTLENİLMESİ VE İŞLETMENİN DEVRİ.....	203
C. SÖZLEŞMENİN DEVRİ.....	206
Ş 10. SÖZLEŞMENİN SONA ERMESİ VE ZAMANAŞIMI.....	208
I. SÖZLEŞMENİN SONA ERMESİ.....	208
A. GENEL OLARAK.....	208
B. SÖZLEŞMENİN KENDİLİĞİNDEN SONA ERDİĞİ HALLER	211
1. SÖZLEŞME SÜRESİNİN SONA ERMESİ	211
2. ÖLÜM VE TÜZEL KİŞİLİĞİN SONA ERMESİ.....	211
a. Tarafların Ölümü veya Tüzel Kişiliklerinin Sona Ermesi	211
b. Konaklayanın Ölümü.....	214
3. FİİL EHLİYETİNİN KAYBI VEYA KISITLANMASI	214
4. İFLAS, KONKORDATO İLANI VEYA İFA GÜÇSÜZLÜĞÜ	215
5. DAR ANLAMDA BORCU SONA ERDİRMESİ BAKIMINDAN İMKÂNSIZLIK	217
6. TARAFLARIN FAALİYET İZİNLERİNİN İPTALİ.....	218
C. SÖZLEŞMENİN HUKUKÎ İŞLEMLE SONA ERDİĞİ HALLER	219
1. SÖZLEŞMENİN FESİH SEBEBİYLE SONA ERMESİ.....	219
a. Olağan Fesih	220
b. Haklı Sebep (Olağanüstü) Fesih	221
2. İKALE (SÖZLEŞMEYİ SONA ERDİRME SÖZLEŞMESİ)	222
3. SÖZLEŞMENİN İPTAL SEBEBİYLE SONA ERMESİ.....	223
4. KONAKLAYANIN CAYMA HAKKINI KULLANMASI	224
II. SÖZLEŞMENİN SONA ERMESİNİN SONUÇLARI.....	224
A. HAKLI SEBEPLE FESİH SEBEBİYLE TAZMİNAT YÜKÜMLÜLÜĞÜ	224
B. MÜNFERİT KONAKLAMA SÖZLEŞMELERİNİN DURUMU.....	225
C. DENKLEŞTİRME İSTEMİ.....	226
D. REKABET YASAĞI	228
III. ZAMANAŞIMI	230
A. KAVRAM VE ŞARTLARI.....	230
B. SONUÇLARI.....	232

§ 11. USULE İLİŞKİN HÜKÜMLER	235
I. UYUŞMAZLIĞIN ÇÖZÜMÜNDE GÖREVLİ YARGI YERİNİN BELİRLENMESİ	235
II. UYUŞMAZLIĞIN ÇÖZÜMÜNDE YETKİLİ YARGI YERİNİN BELİRLENMESİ	237
III. ARABULUCULUK	239
IV. TAHKİM	240
V. UYGULANACAK HUKUK	243
SONUÇ.....	247
KAYNAKÇA.....	257
EKLER	273
I. UYGULAMADAN ACENTE VE OTEL ARASINDA AKDEDİLEN OTEL KONTENJAN SÖZLEŞMESİ ÖRNEĞİ	273
II. UYGULAMADAN TUR OPERATÖRÜNÜN DE ACENTE VE OTELLE BİRLİKTE TARAF OLDUĞU ÜÇ TARAFLI OTEL KONTENJAN SÖZLEŞMESİ ÖRNEĞİ.....	281

KISALTMALAR

Art.	: Artikel
ABGB	: Allgemeines bürgerliches Gesetzbuch = Avusturya Medeni Kanunu
bkz.	: bakınız
BAM	: Bölge Adliye Mahkemesi
BATİDER	: Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi
BK	: Berner Kommentar (Bern Şerhi)
BGB	: Bürgerliches Gesetzbuch (Alman Medeni Kanunu)
BGE	: Schweizerisches Bundesgericht (İsviçre Federal Yüksek Mahkemesi)
BSK	: Basler Kommentar (Basel Şerhi)
C.	: Cilt
CHK	: Handkommentar zum Schweizer Privatrecht (İsviçre Özel Hukuku Şerhi)
C-IN/C-OUT	: Check-in ve Check-out (otele giriş ve otelden çıkış)
dn.	: dipnot
E.	: Esas sayısı
e.t.	: erişim tarihi
FIAV	: Fédération Internationale des Agences de Voyages (Uluslararası Seyahat Acenteleri Federasyonu)
HD.	: Hukuk Dairesi
HGK.	: Hukuk Genel Kurulu
HMK	: 6100 Sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu
IHA	: International Hotel Association (Uluslararası Oteller Birliği, yeni adı: IH&RA)
IH&RA	: International Hotel and Restaurant Association (Uluslararası Oteller ve Restoranlar Birliği, eski adı: IHA)
İBK.	: İçtihadı Birleştirme Kararı
İİK	: 2004 sy. İcra ve İflas Kanunu
K.	: Karar sayısı
k.	: kanun
KVKK	: 6698 sayılı Kişisel Verileri Koruma Kanunu

MÖHUK	: 5718 sy. Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanun
N.	: Paragraf numarası
OGH-Ö	: Der Oberste Gerichtshof (Österreich) = Avusturya Yüksek Mahkemesi
OFK	: Orell Füssli Kommentar (Orell Füssli Şerhi)
OR	: Obligationenrecht = İsviçre Borçlar Kanunu
RG.	: Resmî Gazete
RTKUB	: Resmî Turizm Kuruluşları Uluslararası Birliği
s.	: sayfa
S.	: sayı
sy.	: sayılı
§	: paragraf
T.	: Tarih
mBK	: 818 Sayılı Mülga Borçlar Kanunu
TBK	: 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu
TİBBMİHY	: Turizm İşletmelerinin Bakanlıkla, Birbirleriyle ve Müşterileriyle İlişkileri Hakkında Yönetmelik (RG: 23.03.1983, 17996)
TKHK	: 6502 Sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun
TMK	: 4721 Sayılı Türk Medeni Kanunu
TTK	: 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu
TÜROB	: Türkiye Otelciler Birliği
TÜROFED	: Türkiye Otelciler Federasyonu
TÜRSAB	: Türkiye Seyahat Acentaları Birliği
UFTAA	: United Federation of Travel Agents' Associations (Dünya Seyahat Acentaları Birlikleri Federasyonu)
UGB	: Unternehmensgesetzbuch = Avusturya Ticaret Kanunu
UIH	: (Union Internationale des Hôteliers, diğer adıyla All Hotelmen Alliance = Tüm Otelciler Birliği)
UNWTO	: United Nations World Tourism Organisation (Dünya Turizm Örgütü)
UOTAA	: Universal Organization of Travel Agents' Associations. (Dünya Seyahat Acentesi Birlikleri Örgütü)
vb.	: ve benzeri
vd.	: ve devamı
Y.	: Yargıtay
ZK	: Zürcher Kommentar (Zürich Şerhi)

GİRİŞ

KONUNUN TAKDİMİ, ÖNEMİ, SINIRLANDIRILMASI, TARİHİ GELİŞİMİ, İLGİLİ MEVZUAT VE KARŞILAŞTIRMALI HUKUKTAKİ YERİ

Ş 1. KONUNUN TAKDİMİ, ÖNEMİ VE SINIRLANDIRILMASI

I. KONUNUN TAKDİMİ

Otel kontenjan sözleşmesi, turizm hukukunda sıklıkla kullanılmakta olup uygulamadan doğmuş bir sözleşmedir. Uygulamada “boş-dolu sözleşmeler”, “otel boşluk-doluluk sözleşmeleri” gibi isimlerle de anılmaktadır. Sözlük anlamıyla otel, “Yolcu ve turistlere geceleme, konaklama imkânı sağlamak amacıyla kurulmuş işletme” olarak tanımlanmaktadır¹. Kontenjan kavramı, Fransızca kökenli bir sözcük olan “contingent” kavramının Türkçeleştirilmiş hali olup sözlük anlamıyla “Bir yükümlülük veya yararlanma işinde, o işin kapsamına girenlerin oluşturduğu belirli sayıdaki topluluk”, “Bir kuruluşun veya bir kimsenin seçip almakta yararlanabileceği sayı miktarı”, “Bir malın, alım satım veya dağıtım işinde, ilgililerin her birine düşen pay oranı” şeklinde ifade edilmektedir². Sözlük tanımlarından da anlaşıldığı üzere kontenjan, sayıca sınırlı olan bir iş, mal veya statünün sınırlı sayıda kişi için sonradan bu kişilere belirli bir amaçla tahsis edilmek üzere önceden ayrılmasına denmektedir. Dolayısıyla otel kontenjanı, yani turizm sektöründe yalın halde anıldığı üzere kontenjan, bir otelin sınırlı sayıdaki odasını gelir sağlamak amacıyla, bunların piyasada dolaşımını sağlamayı üstlenen acente ve/veya tur operatörleri için belirli süreliğine ayırması, hazır bulundurmasıdır. Otel kontenjan sözleşmesi de tarafları otel (konaklatan) ile acente ve/veya tur operatörü (konaklattıran) olan bu ticari iş ilişkisini düzenleyen sözleşmedir.

Otel kontenjan sözleşmesi, turizm (seyahat) hukukunun (travel law, Reiserecht) bir parçası olan konaklama sözleşmelerinin özel bir türüdür³.

¹ bkz. <<https://sozluk.gov.tr>> (e.t.: 04.10.2022).

² bkz. <<https://sozluk.gov.tr>> (e.t.: 04.10.2022).

³ bkz. Ş4. I.

Konaklama sözleşmesi, üst kavram olup yeme-içme ve barınma hizmetleriyle buna bağlı hizmetlerin sunulmasını konu edinen sözleşmelerdir. Paket tur sözleşmesi, bireysel konaklama sözleşmesi, otelcilik sözleşmesi, sağlık turizmi sözleşmesi gibi birçok türü bulunmaktadır.

Türk Hukuku literatüründe konaklama sözleşmeleri ile ilgili çok sayıda çalışma yapılmıştır. Fakat bu çalışmaların neredeyse tamamı, bir tarafının konaklayanlar (müşteriler) olması sebebiyle tüketici hukukunun parçası haline gelmiş konaklama sözleşmelerini konu edinmiştir. Buna karşın çalışmamızın konusunu oluşturan otel kontenjan sözleşmesi, başlı başına bir çalışma haline getirilmemiş, benzer sözleşmelerin ya da üst kavramlar incelenirken alt başlıklarda bu konuya değinilmiştir.

Çalışmamızda bu sözleşmenin tanımı, unsurları, özellikleri, hukukî niteliği, benzer sözleşmelerde karşılaştırılması, taraf yükümlülükleri, tarafların yükümlülüklerini ifa etmemesi ve bunların sonuçları, sona ermesi, sona ermenin sonuçları ve uyuşmazlık halinde uygulanması gereken usule ilişkin hükümler ayrıntılı şekilde incelenerek kullanım alanı uygulamada son derece yaygın olan bu sözleşmenin bilimsel açıdan ele alınıp doktrine katkı sağlamak amaçlanmıştır.

II. KONUNUN ÖNEMİ

Küresel turizm ekonomisinde turizm işletmelerinin ürettikleri mal ve hizmetlerin piyasada dolaşımını sağlamak, bu konuda uzmanlaşmış olmayı ve bunu meslek edinmeyi gerektiren bir ticari faaliyettir. Dağıtım (tek satıcılık/bayilik/distribütörlük) sözleşmelerinde⁴ veya acentelik sözleşmesinde⁵ olduğu gibi ticari işletmelerin ürettikleri mal ve hizmetlerin daha geniş kitlelere sunulması bunların satılmama rizikosunun azaltılması ekonomik hayatın gelişmesi ve istikrarı için son derece önemlidir. Otel işletmelerinin (konaklatan⁶) konaklama hizmetini ek hizmetlerle birlikte sundukları sınırlı sayıdaki otel odası, toptan satış yapan tur operatörleri ve perakende satış yapan seyahat acenteleri (konaklattıran⁷) marifetiyle dünya çapında son kullanıcıya (konaklayana⁸) ulaştırılmaktadır. Böylelikle coğrafi

⁴ bkz. § 6. II. H.

⁵ bkz. § 6. II. C.

⁶ bkz. § 4. II. A. 1).

⁷ bkz. § 4. II. A. 2).

⁸ bkz. § 4. II. A. 3).

olarak sabit bir yerde bulunmak durumunda olan oteller, ulusal ve uluslararası piyasada sürüm arttırma ve reklam faaliyetleri için kendi başına iş organizasyonu yapmanın zorluğundan ve masrafından kurtulmuş olacaktır. İşte otel kontenjan sözleşmesinin önemi tam da bu noktada ortaya çıkmaktadır. Oteller boş kalma rizikosunu bertaraf etmek için önceden otel odalarını belirli sürelerle ayırarak tur operatörleri ve acentelerin bulunduğu müşterilere konaklama hizmeti sunmaktadır. Turizm sektörünün ayakta kalabilmesi için otel kontenjan sözleşmelerinin yapılması günümüz ekonomisinde bir zorunluluktur. Bir tek otel işletmesinde dahi binlerce yatak bulunabilmesi, yalnızca bir sezonda dahi sayısız müşterinin konaklaması anlamına gelmektedir. Bu sebeple yargı önüne gelen otel kontenjan sözleşmelerine ilişkin uyuşmazlıklarda dava konusu yapılan maddî değerler diğer konaklama sözleşmeleriyle mukayese edilemeyecek derecede yüksektir.

Otel kontenjan sözleşmelerinin yapılması hem turizm sektörünün disipline edilmesi hem de acenteler, tur operatörleri ve oteller arasındaki ticari iş ilişkilerinin daha açık ve net hale getirilmesi gibi yararlar sağlamaktadır. Turizm sektöründe sözleşmelerin en az bir tarafının yurtdışında faaliyet gösteren yabancı bir acente ya da tur operatörü olması kuvvetle muhtemeldir. Konaklayan müşterilerin de önemli bir kısmı bunların müşterisi olan yabancı turistlerdir. Dolayısıyla uygulanacak hukukun tespiti, hak ve yükümlülüklerin belirlenmesi gibi hususların otel kontenjan sözleşmeleri kullanılarak açıkça düzenlenmesi, turizm sektöründeki ihtilafların azaltılmasında önemli bir rol oynamaktadır.

III. KONUNUN SINIRLANDIRILMASI

Turizm sektöründe hukukî ilişkileri düzenleyen birçok sözleşme bulunmaktadır. Konaklama sözleşmeleri de bunlar içinde önemli bir yer tutmaktadır. Çalışmamızın konusu; uygulama alanının yaygın, sözleşme bedellerinin yüksek ve kapsamının geniş olması sebebiyle konaklama sözleşmelerinin özel bir türü olan otel kontenjan sözleşmeleriyle sınırlandırılmıştır. Otel kontenjan sözleşmesi, tarafları tacir olan ve tarafların ticari işletmesi vasıtası ile yürütülen bir ticari faaliyeti konu edindiğinden ticari bir sözleşmedir⁹. Tüketici sözleşmelerine uygulanacak hukuk ile ticari sözleşmelere uygulanacak hukuk ileride de bahsedildiği üzere birbirinden farklı

⁹ bkz. § 4. III. B.

dır¹⁰. Bu sebeple bir tarafı tüketici konumundaki müşteri (seyahat eden/turist) olan paket tur sözleşmesi, otelcilik sözleşmesi, konaklama sözleşmesi gibi isimlerle anılan ve turizm hukukunun alanına giren tüketici sözleşmeleri kapsam dışında bırakılmıştır. Bu sözleşmelere benzer sözleşmelerle karşılaştırma yapılan başlık altında değinilmiş, fakat esas itibariyle acente ve otel arasındaki ilişki ele alındığı için konaklayanın taraf olduğu ilişkilere detaylı olarak yer verilmemiştir.

Otel kontenjan sözleşmesine konu edilen kaynak sınırlıdır. Bu kaynak otel işletmesinde yer alan belirli sayıdaki otel odalarıdır. Otel odaları dışında; seyahat edilen ulaşım aracındaki koltuklar, sinema/tiyatro/opera/ konser gibi bir etkinliğin koltukları, bir restoranın masaları da tahsise konu edilebilir. Fakat çalışmamızda otel işletmelerini esas aldığımızdan turizm, yeme-içme (gastronomi), sivil havacılık ve seyahat hukukunun kapsamına giren diğer hususlara yer verilmemiştir. Bahsedilen örneklemelerden hareketle bunların bir hizmet olarak piyasada dolaşımını konu edinen sözleşmeler başka bir çalışmanın konusunu oluşturabilecektir. Çalışmamıza konu edilen sözleşme herhangi bir kontenjan sözleşmesi değil, Turizm İşletmelerinin Birbirleriyle Bakanlıkla ve Müşterileriyle İlişkileri Hakkında Yönetmelik anlamında “otel” kontenjan (tahsis) sözleşmeleridir.

¹⁰ bkz. § 4. III. B.